

Vann over hodet

TEGNERIERIE: Fire år etter orkanen Katrina, er naturkatastrofen tema for amerikanske Josh Neufelds nye dokumentarserie *A.D.: New Orleans After the Deluge*. Boka viser hvordan orkanen også var åsted for mange personlige dramaer, og ikke minst en politisk krise. Gjennom sju personers opplevelser får vi føle uværet, mangelen på beredskap og solidariteten på kroppen.

MORTEN HARPER

Tegneseriekritiker og president i Norsk Tegneserieforum.

Det er i høst fire år siden Katrina slo innover de amerikanske statene langs Mexico-golfen. Orkanen var den dyreste og en av de dødeligste naturkatastrofene i USAs historie. Nesten to tusen mennesker døde i uværet og flommen som fulgte. Kostnadene har blitt anslått til over hundre milliarder dollar.

Katrinas herjinger er temaet for tegneren Josh Neufelds nye dokumentarserie *A.D.: New Orleans After the Deluge*. Orkanen var ikke bare en naturkatastrofe, den var også et personlig drama og en politisk krise. Boka gjenforteller opplevelsene til sju personer fra New Orleans som overlevde det ekstreme uværet. Den tradisjonsrike byen i Louisiana var det området som ble hardest rammet av orkanen. Det aller meste av byen ble oversvømt da demningene og dikesystemet sviktet fullstendig.

Neufeld skildrer de sju personene fra timene før orkanen trefte byen til de grusomme etterspillene. Personene er et slags tverrsnitt av krisen, med ulike alder, kjønn, hudfarge og sosial bakgrunn. Det handler om mennesker som forsøker å håndtere ekstreme situasjoner og som får føle konsekvensene av det de gjør på kroppen. Det handler også om manglene ved myndighetenes kriseberedskap, hvordan våre sju personer påvirkes av beslutninger og forhold som de ikke har kontroll over.

FORFATTEREN DAVE Eggers, som selv mesterlig har skildret Katrina i prosaboka *Zeitoun*,¹ har hyllet tegneserien som «... et av de tydeligste portrettene av New Orleans etter Katrina som er utgitt. Et essensielt bidrag til den pågående diskusjonen om hva Katrina betyr og hva New Orleans betyr.»² Neufeld har laget en tegneserie som føles ekte og ærlig. Han bor i New York, men arbeidet rett etter orkanen tre uker som frivillig for Røde Kors i byen Biloxi, Mississippi. Her hjalp han til med å dele ut varm mat i byområder uten strøm, og fikk sterke møter med mennesker som levde i etterdønningene av katastrofen. Det ga ham egne erfaringer som har preget boka. Ikke minst har det motivert ham til å skildre hendelsen i nærbilder fra ststedet til de som opplevde den.

Boka er delt i tre akter: Først beskrives uværet og flommen på avstand – slik de fleste av oss erfarte den. Så i hoveddelen følger vi de sju menneskene en knapp uke, fra 27. august til 1. september. Serien er kronologisk fortalt, dag for dag, og vi følger flere personer parallelt. Neufeld endrer fargenyansene for hver dag. Det gir serien en visuell rytme og understreker følelsen av at hendelsene strekker seg over

flere dager. Siste akt er et etterspill en stund senere, hvor noen kommer hjem til ødelagte leiligheter eller en butikk som ikke lenger finnes, eller de blir boende på sofaen hos slektninger.

Blant de sju personene vi møter er det både velstående og fattige, unge og gamle, homo og straight, mann og kvinne og ulike etnisk opprinnelse. Noen ble evakuert, men de fleste ble værende i New Orleans. Hvor hardt de ble rammet varierer også. Neufeld fant personene ved å snakke med venner og venners venner, samt via lokale organisasjoner, avisreportasjer, radiointervjuer og blogger. Serien er laget ut fra Neufelds egne samtaler med personene, samt andre intervjuer og blogger.

Det er mer solidaritet enn kriminalitet som preger hennes nærbilde

Sett fra utsiden kan det virke merkelig og selvforskyldt at mange ikke kom seg vekk fra New Orleans når det så tydelig ble varslet at folk måtte forlate byen. Boka viser godt at det var mange ulike grunner og motiver for dem som ikke dro. Noen hadde ikke råd, evakueringen ble varslet på slutten av måneden og en del ventet nok på lønnsutbetaling eller trygd. Andre ville beskytte verdiene sine. Som den iranske innvandreren Abbas, som forskanser seg sammen med en kompis for å beskytte butikken sin mot tyver og ødeleggelser. Den amerikanske drømmen får ham bokstavelig talt til å ta vann over hodet.

Serien viser også at myndighetenes kriseberedskap var for dårlig. Hjelpen kom sent, eller den kom ikke i det hele tatt for mange. Den dårlige beredskapen innebar også at hjelpemannskapene måtte gjøre vanskelige, for ikke å si umenneskelige, prioriteringer. I en sekvens kommer en mann halvt gående, halvt svømmende med kone og barn i en liten båt til et sykehus. Han ber om hjelp, men soldatene som evakuerer sykehuset sier de ikke har kapasitet til flere. Han må bare dra videre. Boka er flere steder farget av misnøyen mange følte mot myndighetenes håndtering. 30-40-åringen Denise dro til det store messesentret i byen, hvor kaoset ifølge en rekke medieoppslag førte til ran, voldtekter og annen kriminalitet. Denises opplevelser viser at myndighetene sviktet, men også at folk selv organiserte seg og hjalp hverandre. Det er mer solidaritet enn kriminalitet som preger hennes nærbilde.

A.D.: NEW ORLEANS *After the Deluge* er tegnet i en realistisk beskrivende strek, men uten å drukne i detaljer. Også i tegneste-

A.D. *New Orleans After the Deluge* skildrer Katrina-katastrofen i nærbilder fra ststedet til de som opplevde den. Ill.: Josh Neufeld.

len holdes fokuset på dramaet og de menneskelige reaksjonene. Neufeld har spesialisert seg på dokumentarserier og har tidligere utgitt boka *A Few Perfect Hours*

and *Other Stories from Southeast Asia & Central Europe*³ med et knippe reisereportasjer. Han er en av grunnleggerne av webcomic-kollektivet ACT-I-VATE,⁴

hvor vi foruten Neufelds serier finner blant annet Nick Bertozzis dokumentarserie *Iraq War Stories* og Tom Harts sosialrealistiske *Barney Banks: Extra Life!*. Neufelds Katrina-serie startet som føljetong hos nettmagasinet SMITH.⁵ Bokutgaven er ikke bare utvidet med mange nye sider. Flere av personene var såpass skeptiske til en tegneserie om Katrina at de ba Neufeld gi dem oppdiktede navn, men etter å ha sett resultatet, sa alle ja til å bruke sine virkelige navn i boka. Neufeld kunne neppe ha fått noen bedre attest på autenticiteten og ærligheten som utmerker boka.

© norske LMD

Josh Neufeld: *A.D. New Orleans After the Deluge*. Pantheon Books. 2009. 198 sider.

- 1 Dave Eggers, *Zeitoun*, McSweeney's, San Francisco, 2009.
- 2 Sitert etter www.smithmag.net/afterthedeluge/.
- 3 Josh Neufeld, *A Few Perfect Hours And Other Stories from Southeast Asia & Central Europe*, Alternative Comics, Gainesville (Florida), 2004.
- 4 Se www.act-i-vate.com.
- 5 Den kortere nettversjonen kan fortsatt leses på www.smithmag.net/afterthedeluge/.

Vi gir plass til verdens truede stemmer

Verdensbegivenhetene dekkes ved å ha journalister og spaltister som skriver fra sitt eget land. Disse skriver eksklusivt for Ny Tid:

Hver fredag gir ukeavisen Ny Tid deg et globalt innsyn i de viktigste hendelsene i Norge og verden. Med skjerpet blikk på nyheter, kultur, politikk, debatt, analyse og miljø gir vi deg litt ekstra tyngde.

Ring tlf: **22 310 480**
send en sms med
NT til 2007
eller send en e-post til
abo@nytid.no

2 mnd for
99,-